

Przegląd tygodniowy Ambasady RP w Dar es Salaam (5-10 maja 2022 r.)

Tanzania. Prezydent Samia Hassan dokonała oficjalnej prezentacji filmu „The Royal Tour”, w którym oprowadza po atrakcjach turystycznych Tanzanii. 8 maja w Dar es Salaam odbyła się uroczysta prezentacja filmu dokumentalnego „The Royal Tour” w reżyserii Petera Greenberga, w którym prezydent Hassan oprowadza widzów po największych atrakcjach Tanzanii, w tym Zanzibarze, Kilimandżaro, Ngorongoro i Serengeti. W przemówieniu otwarcia S. Hassan podkreśliła, że turystyka jest jednym z największych motorów rozwoju gospodarczego Tanzanii, a przy tym nie wiąże się z utratą jakichkolwiek surowców naturalnych kraju. Przypomniała, że po załamaniu wywołanym globalną pandemią COVID-19 w ub. roku sektor turystyczny odnotował wzrost o prawie 60%, jednak nie powrócił jeszcze do rozmiaru sprzed epidemii. Prezydent zaapelowała do wszystkich urzędów tanzańskich współpracujących z tym sektorem o maksymalne ułatwienie prowadzenia biznesów turystycznych, ale także jak najlepsze traktowanie gości z zagranicy. Uroczystość i projekcja zgromadziły ok. 2500 gości, wśród których znaleźli się wiceprezydent Philip Mpango, prezydent Zanzibaru Hussein Mwinyi, premier Kassim Majaliwa, większość członków rządu i przedstawiciele korpusu dyplomatycznego.

Film jest dostępny na YouTube: <https://www.youtube.com/watch?v=-2wie0sD7fU> .

Tanzania. Uruchomienie elektrowni wodnej na rzece Rufiji opóźnione o kolejne lata, centralna magistrala kolejowa zostanie „przetestowana” w tym roku. Jak poinformowało kierownictwo tanzańskiej korporacji elektrycznej (*Tanzania Electricity Corporation, TANESCO*), budowa tamy w wąwozie Stieglera na rzece Rufiji może zostać zakończona nie szybciej niż w 2024 r. Powodem opóźnień są przerwy w dostawach energii dla urządzeń pracujących przy konstrukcji tamy oraz spór z zakontraktowanymi do jej budowy firmami. Jak poinformował dyrektor zarządzający TANESCO Maharage Chande, rozwiązania wymaga m. in. kwestia roszczeń egipskich firm budowlanych Arab Contractors i Elsewedy Electric za opóźnienia w płatnościach na kwotę 8,53 mln USD. Dyr. Chande poinformował również, że od sierpnia br. realizowane będą przejazdy testowe na liczącej obecnie prawie 300 km centralnej magistrali kolejowej łączącej port w Dar es Salaam z miastem Morogoro. **Władze tanzańskie nie informują jednak, kiedy linia miałaby zostać finalnie uruchomiona** do wykorzystania komercyjnego.

*Komentarz: Oba przedsięwzięcia zostały uruchomione w czasie prezydentury zmarłego w marcu ub. roku Johna Magufuli i stanowiły projekty flagowe ówczesnego rządu Tanzanii. Podobnie jak wszystkie inne duże inicjatywy infrastrukturalne tamtej prezydentury, są do chwili obecnej nieukończone z opóźnieniami sięgającymi nawet 4 lat (magistrala kolejowa). Słabe zarządzanie, marna infrastruktura energetyczna i niewydolność administracji tanzańskiej sprawiają, że – podobnie jak w przypadku niektórych projektów realizowanych przez polskie firmy – roszczenia zagranicznych kontraktorów rosną. **Jest to poważnym problemem dla obecnej prezydent Samii Suluhu Hassan i jej rządu, który oficjalnie wciąż funkcjonuje „realizując dziedzictwo J. Magufuli” i kontynuuje szereg źle zaplanowanych, nieefektywnych przedsięwzięć infrastrukturalnych** o często kwestionowanej sensowności. Przy poważnym deficycie budżetu tegorocznego i w nadchodzących latach, S. Hassan będzie musiała prawdopodobnie doprowadzić do cichego i stopniowego „wygaszenia” niektórych projektów (co już następuje w odniesieniu do np. rozbudowy Dodomy jako stolicy państwa) i znalezienia środków na ukończenie pozostałych. Tradycyjnym źródłem takiego finansowania są partnerzy zagraniczni Tanzanii. **W efekcie należy spodziewać się ze strony S. Hassan i jej administracji próśb o sfinansowanie dodatkowych kosztów działań realizowanych z partnerami zagranicznymi, w tym z Polską** (projekty w zakresie mechanizacji rolnictwa i budowy infrastruktury do przechowywania ziarna).*

Tanzania. Zastępca stałego sekretarza w tanzańskim Ministerstwie Inwestycji, Przemysłu i Handlu spotkał się z przedstawicielami biznesu z Norwegii i Wielkiej Brytanii i przypomniał, że administracja prezydent Samia Suluhu Hassan otwiera Tanzanię na inwestycje zagraniczne, w szczególności w sektorze energetyki. Tanzania posiada bogate zasoby naturalne gazu, można tu korzystać do produkcji elektryczności także ze słońca, wody i wiatru w takiej ilości, że może ona zwiększyć produktywność na rzecz przemysłowego rozwoju kraju – stąd tutejszy rząd zachęca swoich partnerów do inwestycji w tym sektorze.

*Komentarz: Warto zwrócić uwagę, że już od lat 70. Norwegia mocno inwestowała w Tanzanii będącej krajem priorytetowym jej współpracy rozwojowej. Współpraca tych dwóch krajów w dziedzinie energetyki obejmuje szeroki zakres wsparcia sektora, a rozpoczęła się od mapowania potencjału hydroenergetycznego Tanzanii, co doprowadziło do zaprojektowania i budowy trzech elektrowni wodnych o łącznej mocy 328 MW, co odpowiada 60 proc. mocy zainstalowanej w Tanzanii. W ostatnich latach skupiono się na zapewnieniu optymalnej eksploatacji i konserwacji zasobów hydroenergetycznych Tanzanii, co doprowadziło do łącznych oszczędności do 20 mln USD. Norwegia inwestuje tu też w obszarze poszukiwań źródeł energii. Ponadto wsparcie norweskie przyczyniło się do przeszkolenia zawodowego ponad 700 kobiet-inżynierów w obszarze energetyki, a niektóre z nich zajmują obecnie wysokie stanowiska w kluczowych sektorach energetycznych. **Norwegia zapewnia wsparcie dla elektryfikacji zarówno Tanzanii kontynentalnej, jak i Zanzibaru:** prawie 35-letnia współpraca z wyspą obejmowała m.in. rozszerzenie sieci dystrybucyjnej do ponad 232 wsi i zaopatrzenie całej wyspy Pemba w bardziej niezawodną energię z łądu za pośrednictwem kabla podmorskiego, współfinansowanego przez Norwegię.*

Rwanda. Japońska minister stanu ds. spraw zagranicznych Takako Suzuki przebywała z wizytą w Rwandzie, a głównym celem spotkań w Kigali, m.in. z ministrem spraw zagranicznych Vincentem Birutą oraz minister ICT i innowacji Paulą Ingabire było wzmocnienie więzi gospodarczych między oboma krajami, szczególnie w takich dziedzinach, jak rolnictwo, infrastruktura, ICT, przestrzeń kosmiczna. Rozmawiano także o współpracy w kontekście VIII Międzynarodowej Konferencji Tokijskiej dot. rozwoju w Afryce (*Tokyo International Conference on African Development, TICAD*), która odbędzie się w sierpniu 2022 roku w Tunezji i skupi się na trzech głównych aspektach: osiągnięciu zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu przy zmniejszonych nierównościach gospodarczych, urzeczywistnieniu zrównoważonego i odpornego społeczeństwa opartego na bezpieczeństwie ludzkim oraz budowaniu trwałego pokoju i stabilności poprzez wspieranie własnych wysiłków ze strony Afryki. Minister Suzuki odwiedziła też miejsce Pamięci Ludobójstwa, aby oddać hołd ofiarom ludobójstwa z 1994 r. oraz spotkała się z byłymi rwandyjskimi studentami w Japonii i japońskimi przedsiębiorcami, którzy zajmują się rozwojem gospodarczym i tworzeniem miejsc pracy w Rwandzie.

*Komentarz: W tym roku Rwanda i Japonia obchodzą 60. rocznicę nawiązania stosunków dwustronnych. Japonia przyczyniła się m.in. do ustanowienia i rozwoju obecnego systemu finansowego w Rwandzie. Zaangażowała się też później w pomoc dla uchodźców z Rwandy i osób wewnętrznie przesiedlonych. **Prezydent Paul Kagame już czterokrotnie odwiedził Japonię, ostatnio w czerwcu 2013 r. w ramach 5. Międzynarodowej Konferencji Rozwoju Afryki w Tokio (TICAD V), która odbyła się w Jokohamie. Rwanda eksportuje do Japonii przede wszystkim kawę i wyroby artystyczne, a importuje z tego kraju głównie samochody (istnieje nadwyżka importu po stronie rwandyjskiej). W 2005 r. w Kigali otwarto rwandyjskie biuro Japan International Cooperation Agency (JICA), którego zadaniem jest promowanie współpracy gospodarczej Japonii z Rwandą w szczególności w rolnictwie, edukacji, sektorze wody oraz infrastruktury. Do końca 2009 r. stosunki dwustronne między Japonią a Rwandą prowadzone były przez Ambasadę Japonii w Kenii, jednak w 2019 r. Japonia otworzyła swoją placówkę w Kigali.***

Rwanda. Oczekuje się, że druga faza Projektu Urbanistycznego Rozwoju Rwandy (Rwanda Urban Development Project, RUDP II), ogłoszona 5 maja br. przez władze tego kraju, zapewni podstawową infrastrukturę w mniejszych miastach oraz pomoże rozwiązać problem osiedli powstających bez zintegrowanych planów miejskich oraz powodzi w stolicy kraju - Kigali (infrastruktura przeciwpowodziowa i rekultywacja terenów podmokłych). Projekt uruchomiono we współpracy rwanadyjskiego Ministerstwa Infrastruktury, Banku Światowego i innych partnerów rozwojowych, a szacunkowy jego całkowity koszt wyniesie ponad 175 mln USD, z czego 150 mln USD jest finansowanych z dotacji (50%) i kredytu (50%) Międzynarodowego Stowarzyszenia Rozwoju (IDA) Banku Światowego. Innymi podmiotami finansującymi inicjatywę są Fundusz Powierniczy GEF-7 z 8,07 mln USD, Klimatyczne Fundusze Inwestycyjne w ramach Pilotażowego Programu Odporności na Klimat (PPCR) z 2,38 mln USD, a także rząd Rwandy, który zapewni 15 mln USD jako odpowiednik finansowania na przewidywane koszty odszkodowań i przesiedleń ludności, które będą niezbędne podczas realizacji projektu.

Komentarz: Dotychczas w Rwandzie z powodzeniem wdrożono pierwszy etap projektu (RUDP I) – w jego ramach unowocześniono osiedla na obszarach Biryogo, Agatare, Kiyovu i Rwampara w dystrykcie Nyarugenge w Kigali. Osiedla mieszkalne w Rwandzie powstają najczęściej bez jakichkolwiek planów zagospodarowania przestrzennego i pozbawione są podstawowej infrastruktury takiej jak drogi, ciągi dla pieszych, kanalizacja, oświetlenie uliczne, elektryczność, wodociągi. RUDP zapewnił taką podstawową infrastrukturę, poprawiając w ten sposób warunki życia mieszkańców ww. osiedli mieszkalnych. Ponadto Kigali położone jest na wzgórzach, co skutkuje problemami z zarządzaniem wodami opadowymi, a niektóre części miasta są narażone na powodzie, np. Rugunga i Mpazi. Projekt RUDP II ma umożliwić kompleksową modernizację kolejnych osiedli: Mpazi w dystrykcie Nyarugenge, Gatenga w dystrykcie Kicukiro oraz Nyagatovu i Nyabisindu, obu zlokalizowanych w dystrykcie Gasabo. Dzięki projektowi powstanie też asfaltowa droga, która połączy Rugerero i Petite Barrière – granicę między dystryktem Rubavu w Rwandzie i Gomą, miastem w Demokratycznej Republice Konga. Ułatwi to transport, a tym samym prowadzenie działalności transgranicznej.